

RAMAZAN AYINDAN SONRA DA İYİ HALİ KORUMAK

Her şeyin fâni olduğu gibi, zaman da fâni olduğundan elde durmuyor. Ve aziz ömür çarçabuk geçiyor. Zamanlar çarçabuk akıp gidiyor. İnsan zamanını güzel değerlendirdiği zaman iyi değerlendirmişse tadına doyamıyor. Kötü işler yapmışsa pişmanlık duyuyor. Fakat geçen zaman bir daha ele gelmiyor. Yani zamanın kıymetini bilmezse bir insan, onu telafi etmenin imkânı yok. Onun için tasavvufta -bizim tasavvuf büyüklerimiz *evliyaullah* büyüklerimiz- sofinin zamanın oğlu evlâdı olması gerektiğini söylemişler. *Sofi ibnul Vakt bâşet* demişler.

Yani zamanın oğlu olacak ne demek?

Nasıl bir evlat babasını dinlerse babasının emrindeyse sofi de zamanını, babasına itaat eder gibi takip edecek. O zamanın içinde ne yapması gerekiyorsa yapacak. Pişman olmayacak şekilde geçirecek o zamanı.

O zamanın geređi ne?

Ramazan'ın gereği oruç tutmaktır. Ramazan'da oruç tutmadıktan sonra başına çalınsın. Allah'ın emrini dinlemedin.

Teravihin zamanı ne?

Ramazan. Ramazan'da teravih kılmadıktan sonra...

Niye kılmadın?

Geldi geçti. Fırsat kaçtı. Ramazan'da ibadet yapmadı.

Niye yapmadın?

Zamanın fırsatını kaçırdın işte.

Her zamanın kendine göre kıymetli, özel, kendine mahsus yapılacak güzel ibadetleri vardır. Onları kaçırmamak, yapmak, zamanı kollamak, zamanı değerlendirmek lazımdır. Nasıl cebimizdeki paralar bizim için kıymetliyse, cüzdanımızda paralar nasıl kıymetliyse, zaman da kıymetlidir.

Zaman da para gibidir. Zamanı iyi değerlendirebilen zamanı paraya dönüştürebilir. Zamanını iyi değerlendiren bir insan, bir kimse para kazanabilir. Paradan daha kıymetli şeyler de kazanılabilir. Zamanı güzel değerlendiren bir insan, sevap kazanırsa, daha güzel şey kazanmıştır. Zamanı değerlendirmesini bilen zeki bir Müslüman halis, muhlis ve zeki, uyanık bir Müslüman Allah'ın rızasını kazanabilmişse paradan çok daha önemli şeyi kazanmıştır. Çünkü kâinatın sahibinin dostu oluyor. Her şeyin maliki ve sahibi olan *Rabbü'l-alemin*'in

dostu oluyor. Bundan daha büyük kazanç olmaz. Çünkü her şey O'nun emri ile oluyor. Her şey O'nun malı mülkü... Yaratığı her şey O'nun. Mülk O'nun. Yedi kat *semavat* ve yer O'nun. İns-ü cin O'nun. Her şey O'nun. O'nun dostluğunu kazanmak en mühim iş oluyor.

Zamanımızı Allah'ın rızasını, dostluğunu kazanmakta en iyi şekilde değerlendirmeliyiz. Bu Ramazan ayı da bu işi yapmak için çok uygun bir zaman. Zamana riayet etmek gerekiyorsa bunun önemini kavramış isek...

Şeytan insanı aldatır, gaflete düşürür, uyutur ve oyalar. Ve her şeyin zamanını kaçırttırır. Sabah namazının zamanını kaçırttırır. Orucun zamanını kaçırttırır. Tevbenin zamanını kaçırttırır. Zekât'ın zamanını kaçırttırır. Her şeyi kaçırttırmak onun hoşuna gider. Fırsatı kaçırttırdı mı, insanı ziyana soktu mu muradına ermiş demektir. Onun gayesi o. Gayesine ulaşmış demektir. Onun için bir; zamanın kıymetini bileceğiz. Zaman; her zaman kıymetli. Ama Ramazan'ın içinde çok daha kıymetli. Çünkü Ramazan'da yapılan bir ibadet başka aylarda yapılan ibadetlerden 70 kat daha sevaplı. O zaman bunu kaçırmayalım.

Evde kılınan namazdan cuma namazı kılınan bir yerde kılınan namaz 50 kat daha sevaplı. Şimdi burada sabah namazı kılan bir insan, bir sabah namazında evde kılana göre 50 kat daha fazla sevap kazanıyor. Akşam namazını evde kılan insandan burada kılan bir insan 50 tane akşam namazı kılmış gibi sevap kazanıyor.

a. İbadetlerin Makbul Olanı Az da Olsa Devamlı Olanıdır

Bu akşam çok hoşuma gitti. Ben bugün biraz üzüntülüydüm ve endişeliydim. Ve korkuyordum. Çünkü bizim cemaatten bazı kimseler, kalabalık kimseler, aile boyu minibüsü olup da kalabalık camiye geldiği zaman, ordu gibi, camiye dolduran bazı arkadaşlar vardı. Üç çocuğu var, Kendisi var. Bunlar birer ikişer ayrılıyorlar, gidiyorlar. Eyvah bizim cemaat azalacak, sonunda değirmenin suyu kesilecek. Derenin suyu kalmayacak, kuruyacak dere diye korkuyordum.

Bu mescidimizde, [akşam namazında] 38 kişi vardı. Orada rakamları yazmışızdır. Bu bizim mütevazı, küçük, sevimli, bülbülyuvası gibi mescidimizde akşam namazında, Ramazan'da, 38 kişi vardı. Hoşuma gitti.

Şimdi Peygamber (sav) Efendimiz buyuruyor ki muhterem kardeşlerim.

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَدْوَمُهَا، وَإِنْ قَلَّ

Ehabbu'l-a'mâli ila'llahi teala edvemuhâ ve inkalle.

Amellerin Allah tarafından en çok sevileni, en makbulü, en sevimlisi hangisi?

Edvemuhâ.

Edvemu ne demek?

En devamlı demek. En daimi yapılanı. Continues. Kesilmiyor. Allah devamlı yapılanı sever. Her zaman yapılanı, muntazam yapılanı. Bir yapılıp bir bırakılanı değil, hep yapılanı sever.

Ehabbu'l-a'mâli ila'llahi teala edvemuhâ ve inkalle.

Bu ve inkalle ne demek?

“Az bile olsa.” Bir noktaya işaret etmek istiyorum. Dikkatinizi çekmek istiyorum. Çünkü insan sanır ki Allah çok ibadeti seviyor. Kendi kendinize sorun.

Öyle sanmaz mısınız?

“Herhalde Allah çok ibadeti seviyordur. Ne kadar çok yaparsam o kadar...”

Hayır. Allah devamlı ibadeti seviyor. Bir zaman yapılıp da bir zaman bırakılanı sevmiyor. Çok yapılan da bir zaman gelip de yapılamayacağı için tehlikeli oluyor.

“Tamam, ben şimdi bugün Ramazan’da, hem de izin aldım işyerinden. Günde 100 rekât namaz kılabilirim. Kılıyorum da hocam. *Allahuekber, Allahuekber. Semia’llahü li-men hamideh. Rabbena leke’l-hamd.* 100 rekât kılıyorum...” Maşallah. Allah kabul etsin. Allah razı olsun. Pek güzel. Allah mükâfatını bol versin.

Ama hep yapabilecek misin? Bırakacak mısın yoksa?

Devamlısını seviyor Allah. Devamlı yapılamaz diye de aşırı yapılanı sevmiyor. Aslında güzel şeyi çok yapmak iyi ama devamlı yapılamaz diye...

Bir hadîs-i şerîf var.

Allahu Teâlâ hazretleri neyi severmiş?

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

اَكْفُوا مِنَ الْعَمَلِ مَا تُطِيقُونَ، فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَمَلُّ،
حَتَّى تَمَلُّوا

Eklefû mine'l-amali mâ tutîkûne. Fe-İnne'llahe lâ-yemellü hattâ temellû.

“İbadetlerden, güzel işlerden, amali salihadan takat getirebileceğiniz kadarını yapmaya girişin.” *Fe-İnne'llahe lâ-yemellü hattâ temellû.* “Çünkü sizin yapacağınız ibadetten, hayırdan, hasenattan Allah bıkmaz, siz bıkmadıkça. Allah memnun olur.” Tamam.

Ama devamlı yapabiliyor musun?

Devamlı yapamazsan kızar. Yani; “O zaman niye bıraktın.” der.

Yapıyordun güzel güzel şeyleri niye bıraktın?

Aziz kardeşim!

Sen camiye cemaate geliyordun. Biz de memnun oluyorduk. Senin sayını yazıyorduk duvara.

Niye gelmez oldun?”

Biz bile [sebebini sorarız.]

Adam sakallıydı bir ara. Sonra sakalı kesmiş.

“Sakal bırakmak güzeldi, niye kestin?”

“Sakalı kesmiş.” Bir arkadaş birisi için diyor. “Ya! Tanıyamadım.” dedim. “Tabi tanıyamazsın, sakalı kesmiş.” diyor. Devamlı olacak. Bir sakal bırak, bir kes. Bir camiye gel, bir terk

et. Bir ibadeti güzelce aşk ile yap, bir bırak. Bırakmak kötü olduğundan takatinin getirebileceği kadar istikrarlı, ölçülü gitmek daha iyi oluyor. Az da olsa. *Ve inkalle*. Azda olsa muntazam gitmek iyi oluyor.

b. Ramazanda Kazanılan İyi Hali Devam Ettirmek Gerekir

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Buradan ne çıkıyor?

Bizim Ramazan'da iyi Müslüman olup da Ramazan'dan sonra bunu bırakmamız doğru olmaz. Ramazan, insanı iyi Müslüman yapmak için bir vasıtaadır. On bir ayın sultanı, on bir ayda iyi Müslüman olabilirsiniz diye sizi eğitime ayıdır. Eğitildikten sonra o eğitiminizi uygulamamız lazım.

Ramazan ayında nasıldın?

“Elhamdülillah çok rahattım, iyiydim, hoştum hocam. Evimiz tatlıydı. Bedenim rahattı. Midem rahattı. Oruç tuttuk. Teravihleri kıldık. Tatlı tatlı iftarlar ettik. Arkadaşlar sahurhurlara, iftarlara çağırdılar. Çok tatlı Ramazan geçti.”

Ramazandan sonra nasılsın?

“Valla hocam! işten güçten camiye gide-
miyoruz. Cumayı kılamıyoruz. Namazı kılamı-
yoruz...” Olmadı. Olmadı.

Neden?

Devamlı olmadığı için olmadı. Rama-
zan’dan sonra bıraktığın için olmadı. Hem de
daha kötü bir haber var. Peygamber (sav)
Efendimiz buyuruyor ki. “Ramazan’dan sonra
bir insan kötüleşirse, Ramazan’daki halini bı-
rakıp kötüleşirse, bu Ramazan’daki gayretleri-
nin, ibadetlerinin, Allah tarafından kabul edil-
mediğinin işaretidir, simgesidir, alametidir.”

Adamın oruçlarını Allah kabul etmemiş.
Teravihlerini kabul etmemiş.

Neden?

Ramazandan sonra döndü de ondan. Ra-
mazandan sonra namaz yok. Takke yok. Sarık
yok. Cami yok. Cuma yok. Cemaat yok. Rama-
zandaki güzel işlere devam yok...

Olmaz! Devamlı olacak.

Muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretleri kulları baskı al-
tında tutmuyor. Kulları ağır yüklerin altına
sokmuyor. Hatta bizim Allah’a ibadet diye
yaptığımız işlemlerin, ibadetlerin, faaliyetle-

rin hepsinin faydası bize. Kendimize yapıyoruz. Allah sanki kendisine ibadet ettiriyormuş gibi emrediyor. Ama ibadetlerin faydası ibadet edene geliyor. Oruç tutan sıhhat kazanıyor. Zekât verenin malı artıyor. Namaz kılan beden ve kalben tertemiz oluyor. Her ibadetin dünyevî, maddî, bedenî, insana aynı zamanda faydası var. Kârlı. Müslüman bu işi yapmaktan kârlıdır.

Her yasak da her ne kadar Allah'ın; “Yapmayın bunu, yasak, haram ettim...” Zorlaması gibi görülüyorsa da her yasağın da yasak olması yerli yerindedir. İyi ki yasaklanmış. Faydası var. İçki; zararlıdır.

Biz Makkiley adasına gittik. Şuradaki denizdeki adalardan birine. Yolda kadının birisi ahbap oldu bizim hanımlarla, konuştu. Diyor ki; “Makkiley adası iyi değil.”

“Neden iyi değil?”

“Hırsızlık oluyor. Kavga oluyor. Olay oluyor. Polise intikal eden olay çok oluyor. Ondan iyi değil.” Yani bir sebebe dayanıyor. “İyi değil.”

Neden?

“Burada, Makkiley adasında pub açmak istediler. Biz direndik açtırmamak istedik.” Bak

içki içilen, satılan yeri açtırmak istememiş onlar. Müslüman da değiller. Konuştuğumuz kimse Müslüman değil. Buralı. “Biz diyor pub açılmasını -yani meyhane, fıçıkların olduğu, şarapların olduğu, biraların olduğu yer, Pub- Pub açılmasını istemedik, direttik, mücadele ettik ama açtılar.” diyor.

Açmışlar, ne olmuş?

Makkiley adasında vukuat, polis olayları, zabıta olayları, tatsız işler, huzursuzluklar çoğalmış. Demek ki içkinin yasaklanmasını... Gece gündüz içki içer sanırdım ben bu İngilizleri. İngilizlerin bile akıllıları anlıyor. Ozilerin bile ozi. Bunların hepsi İngiliz değildir aslında. Ozi bunlar. Oziler de anlıyor. İçki iyi değil. İçkiyi yasaklamış. İyi ki yasaklamış. Daha başka şeyleri yasaklamış. Zinayı yasaklamış. İyi ki yasaklamış.

Başka hangi haramlar var?

Hırsızlığı yasaklamış. İyi ki yasaklamış. Zulmü yasaklamış. İyi ki yasaklamış. Adam öldürmeyi yasaklamış. İyi ki yasaklamış. Her şey güzel!

Yâ Rabbi! Biz senin helallerinin güzel olduğunu biliyoruz. Seviyoruz. Sana şükrediyoruz. Helallerine razıyız. Hamdolsun. Yâ Rabbi!

Biz senin haram kıldığın şeylerin kötü olduğunu biliyoruz. Her şeyin yerli yerince yasaklandığını haram kılındığını biliyoruz. Haramlardan da memnunuz. Elhamdülillah.

Bizim fakültede Hamdi Ragıp Atademir diye profesör hoca vardı. Hamdi Ragıp Atademir. Bu adam Milli Eğitim Bakanlığı yapmış. [Bulunduğu bir davette] masanın üstü donatılmış. “Ben, içki istemiyorum.” demiş.

“Neden?” demişler.

Bilirler. Bilmezler mi?

Bir Müslüman’ın neden içki içmediğini çok iyi bilir onlar. Hatta içeni de ayıplarlar. O güzel bir cevap vermiş. Hatırımda kaldı, hoşuma gitti, bu akşam da anılmasına vesile oldu. Ama ibret muhterem kardeşlerim. Müslümansan İslâm’ı uygula. Uygulamamak kusur. Müslümansan er kişiliğini göreyim senin. Madem “Allah’a teslim oldum.” diyorsun. Emrini tut.

“Niye içmiyorsun?” Diyen Almanlara: “Allah’ın o kadar çok helal meşrubatı var ki... O kadar helalleri içmeyip içmeyip de gidip haramını içmeye lüzum yok, ihtiyaç yok.” demiş.

Hakikaten Allah'ın o kadar helal meşrubatı var ki. Süt helal. Şerbet helal. Meyve suları var. Çeşit çeşit insanların buldukları güzel meşrubat var. Açıyorsun, koyuyorsun.

Bunu mu istersin? Bunu mu istersin?

İçiyorsun. Bu kadar güzel helaller varken harama sapmaya lüzum yok.

Haramları güzel, helalleri güzel. Her şeyi güzel. Neylerse güzel eyler. Neylerse güzel eyler Mevlam.

c. İmtihan; Son Nefesi Verinceye Kadar

Mevlâ görelim neyer, Neylerse güzel eyler. Ne etmişse, güzel etmiş. Vallahi güzel etmiş. Billahi güzel etmiş. Tallahi güzel etmiş. Ne etmişse, güzel etmiş. Mevlam görelim ne etmiş? Ne etmişse güzel etmiş. Hepsi güzel. Anlayan anlar. Bakan hayran kalır.

Ey lütfu çok, kahrı güzel! “Lütfun da hoş, kahrında hoş,” diyor şair. Kahrı da güzel. Fırvunu kahretmiş. Ne de yerinde olmuş, ne de güzel olmuş. Oh olmuş.

Ne diyordu herif?

“Ben sizin tanrınızım. Bana tapınacaksınız.” diyor. İyi ki tepelemiş Allah. Oh be. Oh

rahatladım. Herif amma adamdı. Çıkıyordu yu-
karıya. “Ben sizin tanrınızım, bana tapınacak-
sınız.” diyordu. Nice çocukları kesti. Nice nice
erkek çocukları kesti. Kız çocukları bıraktı. Ne
katil. Ne katil. Ne kadar iyi olmuş. Lütfu güzel,
kahrı güzel.

Nemrud’u kahretti.

Nasıl kahretti?

Ne güzel kahretti. Yani birisinin başına ge-
len kötülükten insan sevinmez. Ama Allah’ın
her işi güzel olduğundan lütfu da güzel, kahrı
da güzel.

Hani Peygamber Efendimiz’in karşısına çı-
kanlar?

Hani Kureyş’in zalimleri? Nerde? Ne oldu-
lar?

Peygamber Efendimiz namaz kılarken ge-
tirip secde ettiği yere işkembe dökenler... Hani
o Peygamber Efendimiz’e zulmedenler... Bilal-
i Habeşi’ye eziyet edenler... Hani o müslüman-
ları şehit edenler... Hani o çöllerde işkenceler
yapanlar...

Ne oldu?

Inne şânieke huve’l-ebter. Allah’ın emrini
dinlemeyenlerin, Resûlullah’a karşı çıkanla-
rın, hepsinin soyu kesildi. Hepsinin sonu geldi.

Hepsi fena oldu. Müminler galip geldi. İşin sonunda. Ama imtihan.

Muhterem kardeşlerim!

Allah kulları imtihan eder. İmtihan eder. Bazen iyi bazen kötü. Çünkü iyiyken herkes herkesle iyi olur. İyi gün dostu çok olur. Kara gün dostu, hakiki dost olur.

Sen sıkıntıdayken, üzüntüdeyken, iflastayken, hastayken, başın dertteyken, senin yanından ayrılmayan arkadaşın kim?

Ahmet. Tamam. Hakiki arkadaşın o.

Paran pulun çokken, sana gelip senin sofranda beraber güle oynaya sana iltifat ederek, dalkavukluk yaparak yiyip içen, ama başın derde girdiği zaman etrafından dağılıp da hiç ortalıkta görünmeyen, nasıl arkadaş?

Kötü arkadaş. İyi arkadaş Ahmet.

Neden?

Kara gün dostu. Yanından ayrılmıyor.

İnsanları Allahu Teâlâ hazretleri imtihan eder.

Neden imtihan eder? Hikmeti nedir? Niye imtihan ediyor Allahu Teâlâ hazretleri?

Bakalım âşık-ı sâdık kim imiş? Yalancı pehlivan kim imiş?

Ortada peşrev çekip duruyor. Bende pehlivanım diye. Ortalıkta dolanıyor, dolanıyor. Ama pehlivanlıkla filan ilgisi yok. Yalancı. Palavracı. Fırt kayboluyor. Hakiki iş olduğu zaman ortada görünmüyor. Onun kıymeti yok. Allah imtihan eder. Allahu Teâlâ hazretleri imtihan eder de sonunda yine lütfeder. Sonunda mutlaka sonu güzel olur.

Müslüman için, mü'min için, Allah'a itaat eden için, Allah'ın sözünü dinleyen için, iş iyi olur. Daima iyi olmuştur. Allah'a isyan edeninde sonu kötü olmuştur.

Osmanlılar küçük bir kabileymiş. Oymakmış. Osmanlı Beyliği. Osman Gaziye tabi, Kayı Boyundan bir beylikmiş. Diyor ki oğlu Orhan'a nasihat ederken. "Bak benden ibret al evladım. Ben buraya bir zayıf karınca gibi geldim." Küçük bir oymak. Söğüt çevresine yerleştirilmiş. Selçuklu Sultanlarının emrinde bir uç beyi. Küçük bir şey yani, çok mühim değil. Sultan değil, bir şey değil. İşte bir kabilenin başkanı. Ama Allah'a itaat ettiği için, Allah yolunda cihad ettiği için, malını canını ortaya koyduğu için, ihlâsla imanla dine hizmet ettiği için; Allah geliştirmiş geliştirmiş... Osmanlı Devleti Aliyyesi olmuş. İmparatorluk olmuş.

Devleti Aliye ne demek?

İmparatorluk demek. Üç kıtaya yayılmış.

Hani küçük bir beylikti bu?

Küçük bir beylikti ama Allahu Teâlâ hazretleri imtihan eder. Ama sonunda kendisine hizmet edenleri böyle mükâfatlandırır. Bak küçük Söğüt Yaylasının sahibi, oymak beyini üç kıtaya sahip imparator yapıyor. Yapar. Koca imparatorlukları da günahlardan dolayı yıkar. Allah'ın emrini dinlemedikleri zaman yıkar. Emeviler yıkıldı. Abbasiler yıkıldı. Osmanlılar yıkıldı. Yıkılan yıkılana. Gümbür gümbür yıkılan yıkılana.

Allahu Teâlâ hazretleri imtihan ediyor. İmtihandayız. Bu imtihan bir saatlik, iki saatlik imtihan değil.

Bizim imtihanımız kaç saat hocam? Kaçta kadar yazacağız? Kaçta kalemi kaldıracağız? Kaçta imtihan bitecek?

Bizim imtihanımız, son nefesimizi verinceye kadar. Ölünceye kadar. Ölünceye kadar imtihandasın. Hatta ölüm anında bile şeytan gelip insanın imanını almak ister. Gelip en son nefeste imanını çalmak ister. En son ana kadar.

Allah onun karşısında zayıf düşürmesin. Mağlup düşürmesin. Son nefeste imanı kaptıranlardan etmesin. Son nefeste imanı kaptıranlardan eylemesin Allah. Çünkü çıkar karşısına. Çıkar karşısına, vesvese verir son nefeste. Acıdan dolayı adam intihar eder mesela.

Birisi çarpışıyordu. Dediler ki: “Ya Resûlallah! Falanca adam düşmanla çok çarpışıyor. Güzel çarpışıyor. Hayran kalıyoruz. Çok fedakârca, çok cesurca. Bir dalıyor. Çıkıyor. İyi çarpışıyor. Çok iyi.” Dedi ki: “O cehennemliktir.” Peygamber Efendimiz böyle buyurdu. “O mücahit, çarpışan kişi cehennemliktir.” dedi. Dondular, kaldılar. Sustular.

Ne desinler?

Kendileri beğeniyorlar, Peygamber Efendimiz beğenmiyor. “Cehennemlik.” diyor. “O cehennemliktir.” dedi Peygamber Efendimiz.

İtiraz mı edecekler?

Etmezler. Vardır bir hikmeti. Etmezler. Ama şaşırdılar. “O cehennemliktir.” dedi. “Ya Resûlallah! Müslümanların safında çarpışıyor. Düşmanlara saldırıyor. Cihad ediyor.” “O cehennemliktir.” dedi.

Neden?

Resûlullah Efendimiz biliyor.

Allah bildirdiği için biliyor. Bakışından, hâlinden; maneviyatını, istikbalini, akıbetini biliyor. Biraz sonra haber geldi. Bak dinle. Biraz sonra haber geldi. Dediler ki; “Ya Resûlallah! Hani demin çok güzel çarpışıyor dediğimiz adam vardı ya. İslâm ordusunda, cihad ediyordu ya. İyi saldırıyordu. Kahramandı, cesurdu, silahşordu. O adam vardı ya, ya Resûlallah! O adam yaralandı. Fena yaralandı. Yarası çok acıdığı için, dayanamam diye, kılıcın sapını toprağa dayadı. Sivri yerini karnına dayadı. Kılıcın üstüne kendisi yüklendi. İntihar etti.” Olayı anlattılar. “Yaranın acısına dayanamadığı için, kendi kılıcıyla kendisi intihar etti.” dediler.

İslâm’da intihar var mı?

Yok. Bir insan intihar ederse cehenneme atılır. Ve cehennemde hangi şekilde intihar etmişse, daima o başına tekerrüren, tekraren gelir, gelir. Hep öyle azap görür. Hep azabı o şekilde olur. İntihar etti. Etmeyecekti.

Ondan başka yaralanan müslüman yok mu?

Çok. Sabrettiler. Kimisinin yarası iyi oldu. Kimisi öldü. Hz. Ömer yaralandı. Mescitte. Sonra o yarasından dolayı öldü. Karnındaki

azalarının çalıştığını görüyorlardı yaradan. Kocaman yara. Fena deşmiş karnını. *Emir'ül-Müminin* öldü. Şehit oldu. Bazısı iyi olur, bazısı ölür. Şehit olur. Yani sabredemedi. Ben yüksekten konuşmayı sevmiyorum. Kimseyi de ayıplamaya kalkışmak istemiyorum. Ondan da korkuyorum. İnsanoğlu zayıf mahlûktur. En son ana kadar imtihanadadır. Doğru gider gider de en son anda, bir eğri iş yapar, mahvolur.

Bir adam vardı. Abiddi. İbadet eden bir insandı. Dağın başında mağarası vardı. İbadethanesi vardı. Orada ibadet ediyordu. Şeytan bunu azdırmak istedi. Kandırmak istedi. Bir gün şehre indi. Günah işlemeyecek ama içki içti. İçki içince aklı başından gitti. İçki, bütün kötülüklerin anasıdır.

Anası ne demek?

Evlat doğurur demek.

İçkinin doğurduğu evlatlar neler?

Kavga, gürültü, cinayet; adam öldürmek, zina vesaire vesaire. İçki bütün kötülüklerin anasıdır. *El-hamru ümmü'l-habâis*. Bütün kötülüklerin anası. Adam içkiyi içti. Eski rahip, eski zahid, dağda yıllarca ibadet etmiş kimse. İçkiden sonra her türlü haltı yedi. Her günahı işledi. Günahkâr öldü gitti. Onun için akıbetin

hayrolsun derler. *Evliyaullah*, birisiyle karşılaşıp konuşurken; “Akıbetin hayrolsun.” Böyle dua ederdi.

Neden?

En sonun hayırlı olsun. Akıbetin hayrolsun. İyi gidip gidipte kötü olmasın. Sonun, akıbetin hayır olsun.

Saz şairi hükümdarın karşısına çıkmış. Methediyor: “Benim devletli hünkârım. Akıbetin hayrolsun. Yediğin bal ile kaymak. Yürüdüğün çayır olsun.” Böyle dua etmiş. Benim devletli hünkârım. Akıbetin hayrolsun. Yediğin bal ile kaymak. Yürüdüğün çayır olsun. Çayır çimende yürü. Yeşillik, güzel, manzaralı yerlerde, balla kaymak ye. Tabii o zaman onları seviyormuş demek ki o saz şairi. Bal üstüne kaymak olsa bizde seviyoruz. Fazla yersen haret yapar ama yine de güzel. Çayır çimeni de seviyoruz. Akıbetin hayır olması çok önemlidir. Yani imtihanımız ölünceye kadar devam ediyor. Ya Rabbi! Bize son nefesimizi iman ile verdir.

Ya ilahi saklagıl imanımız.

“Saklagıl imanımız” ne demek? “Saklagıl” ne demek?

Mevlitte; “Ya ilahi saklagıl imanımız.”

“Sakla” ne demek?

“Muhafaza et, koru” demek. Yoksa al da bir yere gizle, kimse görmesin. Arayın bakalım bulabilecek misiniz?

O mânaya sakla değil.

“Allah saklasın” ne demek?

“Allah korusun” demek.

Yâ ilahi saklağıl imanımız. “Yâ Rabbi! Bizim imanımızı sen koru. Muhafaza et.”

Verelim iman ile ta canımız.

Başımızın tacı Süleyman Çelebi rahmetli cennetmekân nasıl dua ediyor?

Yâ Rabbi! İmanımızı koru da iman ile son nefeste canımızı verelim.

Ya ilahi saklağıl imanımız.

Verelim iman ile ta canımız.

Ta ki canımızı, ruhumuzu, imanla teslim edelim. İşte oraya kadar imtihan devam ediyor. Çok dikkat edeceğiz.

Gündüz oruç tutup da akşamleyin hanende, sâzende, çalgıcı malgıcı öyle yere gidilir mi? Öyle şey olur mu?

Akşam teravihe gelirsin. Kur’an okursun. Yatarsın. Teheccüt kılarırsın. Ramazan çıksın da o zaman yaparız hocam. Şimdi tamam doğru

haklısın da Ramazan'da yapmayalım ama Ramazan'dan sonra Emirgan'a gidelim. Kayığa binelim.

İşte üç çifte kayak iskelede amade

Gidelim serv-i revanım yürü Sadabâd'e.

*Bir sen ü bir ben ü bir de mutrib-i pakize-
eda*

İznin olursa eğer bir de Nedim-i şeyda

Gayrı yârânı bugünlük edip ey şuh feda

Gidelim serv-i revanım yürü Sadabâd'e.

Ne yapacaksın Sadabad'da, hayrola? Sadabad'a ne diye çağırıyorsun?

Hanendeyi çağırıyor, sazendeyi çağırıyor, çalgıcıyı çağırıyor. Sadabad bahçelerinde, çingeneye çalgı çaldırtacak, şarkıcıya şarkı okutacak. Oraya çağırıyor. Vay açığız, vay. Vay şeytanın davetçisi vay.

Bak ne diyor?

“Bir sen, bir ben, bir de Nedim.” diyor. Başkalarını bırakalım, gizlice orada dalga geçelim, eğlenelim diyor. Öyle şey yok. Haram yok. Günah yok. Allah'ın yasak ettiği şeyler yok.

Hocam yani böyle sofulukla dünyanın tadını çıkar?

Bu sofularında hiç ağzının tadı yok. Allah Allah! Ne eğlenmesini biliyorlar. Ne keyfi biliyorlar. Ne zevkten anlıyorlar.

Öyle değil. Bu sofilerin, bu dindarların, bu mü'minlerin, bu Salihlerin, bu ashab-ı kirâm'ın, bu evliyaullahın, öyle zevkleri var ki... Öyle güzel hayatları var ki... Öyle tatlı ki... O Yunuslar, o Mevlanalar, o Hacı Bayram-ı Veliler, o İbrahim Hakkı Erzurumiler... Öyle canlı insanlar ki, öyle tatlı insanlar ki. Öyle zevkli insanlar ki. Onların sohbeti gül bahçesi gibi. Öyle tatlı zamanlar geçirmişler ki... Mest olurlarmış. Sabahlara kadar, o sohbetlerin zevkin-den mest olurlarmış. Zevkler çeşit çeşit. İslâmî zevkleri edineceksin. İmanı şeylerden zevk alacaksın. Şeytani şeylerden zevk almayacaksın. İmtihan devam ediyor. Ramazan'da ibadet, ondan sonra bırakmak yok. Camide müslüman olup dışarda bırakmak yok. Sapasağlam, vefalı, âşık-ı sâdık, hakiki, devamlı müslüman olacaksınız.

Allah hepinizden razı olsun. Allah hepinizi hayırlara muvaffak eylesin. Hepinizi cennetle cemaliyle müşerref eylesin.

*Subhane rabbike rabbi'l-izzeti amma ye-
sifun ve Selamün ale'l-mürselîn ve'l-hamdü
li'llahi rabbi'l-âlemîn. el-fatiha.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
11 Ramazan 1418 / 09.01.1998

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

